

SLOVENE

Naročnina

za državo SHS:

a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljeno na dom
mesečno „ 10

za inozemstvo:

mesečno „ „ Din 20

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji „ „ Din 15
v inozemstvu „ „ „ 35

Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

Cene inseratom:

Enostolpna odtisna vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana itd.
po D. n. 3.—.Pri večjem naročilu popust.
Izboja vsak dan izvzemši
nedeljska in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ro. opisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 329.Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošte hrano.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase.
zagreb 39.011. srajev 7583, prab. in dunaj. 24.797

Položaj na Dunaju.

Dunaj, sredi novembra.

Kalendarski Vseh mrtvih dan je prešel. Za Dunajčane se pa, tako se zdi, le-ta šele pričenja... Smrtna mora lega na mesto, ki je bilo še pred meseci živo in kljub večnim skrbem polno vselega upanja na boljšo bodočnost. Na borzi in okrog borze je skoro tiho. Spekulativni ni več. Na se veru jim vrtoglavi padec nemške marke nudi sijajnih novih dobičkov. Le še arbitražna z efekti, ki je pa precej mirna, spominja na blestečo preteklost. Spekulacijo z valutami je ukinila devizna centrala, ki je prevzela s svoje področje preskrbo vseh tujih deviz. Kakor pričajo raznovrstne javne pritožbe, škoduje ta uredba nemalo domačim trgovcem in podjetnikom, ker jim centrala ne nakaže v zadostni višini potrebnih deviz za nakup surovin, polsurovin in drugih izdelkov v inozemstvu, kar bi pocenilo robo tudi v deželi in mestu.

Marsikdo vzdihuje za tujimi lahkoživci iz valutarično močnejših držav, ki so se nekaj let tukaj zabavali, gostili in oblačili za smešne cene, rekli bi, zastoj. Tuji trgovci so našli v sosednji Nemčiji, ki producira in izvaža za 100 in celo za 200 odstotkov ceneje, boljše nakupnih virov. Pa tudi Češkoslovaška jih zopet mika in vabi.

Tako so torej skoro prazni sloveči veliki hoteli in restavrant v notranjem mestu, osamele kavarne ob Ringu, zapuščeni bari in drugi po preobratu za razkošnost in razsipanje denarja prirojeni lokali.

Industrijska podjetja, zlasti za železo, kovinsko in usnjeno izdelovanje, nimajo skoro nikakih naročb, nobenega posla. Dela se po večini še samo po 24 ur na teden v enem dnevnem urniku. Vse toži o visokih režijah, o pomanjkanju in podraženju denarja, o brezposelnosti v vseh panogah gospodarskega življenja. Začetkom letošnjega oktobra je dunajska občina uradno izkazala število okrog 50 tisoč ljudi, ki so se prijavili za brezposelno podporo! V zadnjih tednih se je pa kriza poostрила in število brezposelnih za 10 tisoč pomnožilo.

Nepoznavalec razmer bi mislil, da se mora domačinom le še presneto dobro gojiti, če čita dnevna policijska poročila o deseterici vinjenih razgrajčev, ki so bili čez noč aretirani. Pa to so samo posamezni slučaj, ki so se vedno dogajali v velikem mestu in se še bodo, samo da se v sedanjem boju zoper alkohol gleda strože na opotekajoče se noge, da se pijanci po 14 dni zapro in njih imena javno osramotijo. Večina prebivalstva pa zopet večkrat obrne vsak tisočak, predno ga izda, čeprav je le »cunja«, in si redko še privoščijo vrček piva za dva tisočaka, kaj šele četrt vina za pet tisoč kron! Ugledne rodbe si ne morejo več vsled drage kurjave (kila premoga velja 790 K in lesa 600 K) kuhati kosila doma. Obiskujejo zopet občne kuhinje, kjer plačajo 8—10 tisoč kron za piščo kosilce, »menu« imenovano (juha skoraj krol, par kg mesa z dvema krompirčkoma ali pa pol zajemavke slabe nemastne prikuhe in majhna porcija s saharinom oslajene močnate jedi). V gostilnah, celo v predmestnih, je pa redko kak živi krel pri obedu za 20—30 tisoč kron. Za večerjo si kupijo ljudje malenkost pri klobasičarju — ne glede na vrsto in pasmo živine — in se grejejo z vročim čajem, kuhanim na pečici, na takozvanem »domačem prijatelju«, ki porabi res malo kurjave. Kajti kubični meter plina stane 2 tisoč kron. Pa ko bi bil vsaj kruh cenejši! Toda žemlja stane pri peku 450, hlebec, težak 126 kg pa 6665 kron.

Uradno je pribito, da potrebuje samemec, ki biva kot najemnik v navadno opremljeni sobi in se ne hrani v gostilni, za najpotrebnejše vsakdanje življenje 824 tisoč kron na mesec, kar odgovarja povprečnemu mesečnemu zaslužku na Dunaju ali pa pri relaciji 1 Din je 1140 Ka približno vsoti 725 dinarjev.

Veliko razburjenje vladav v tujakajskih časniških krogih radi članka v Mussolini-

jevem glasilu »Popolo d' Italia«, ki se bavi, kakor je razbojnal v svet nemškonacionalni list »Innsbrucker Nachrichten«, z idejo nevtralne alpske države. Ta naj bi obsegala severno Tirolsko, Predalberško, Solnograško, Koroško in Štajersko, ki naj bi bile sprva trgovsko-tehnično, sčasoma pa tudi narodno odvisne od Italije. — Komentar inomoškega lista pripominja, da sta se Schanzer in Beneš na sestanku v Benetkah že pogodila o delitvi Avstrije v italijanski in češki del (le-ta bi obstojal iz Nižje Avstrije z Dunajem in iz Donje Avstrije), če se izjalovi ženevski rešilni

program. Da razširjajo to vest, ki je krožila v malo drugačnejši obliki že avgusta meseca po svetu, tudi drugi avstrijski listi, nima drugega namena, kakor spodbiti pri nasprotnikih ženevske akcije vsa domisleke proti njenemu gladkemu odobrenju. Zanikati se pa sicer ne more, da ne stremi vsa italijanska javnost in vsa njena politika za tem, da pride Italija do najozirom meja z Nemčijo, hoteč preprečiti ev. zemljepisno zvezo Jugoslavije s Češkoslovaško. Pa bo že Jugoslavija skrbela, da ne bodo delali Mussolinoviči predragih eksperimentov.

—ov—

Vladna akcija proti dohodu Hrvatskega bloka.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) V vseh političnih krogih se živahno razpravlja o bližnjem dohodu Hrvatskega bloka v Belgrad. Izraža se prepričanje, da bo Hrvatski blok kmalu dospel. Pašić in Pribičević pa, ki sta predstavnika sedanjega režima, hoče ta prihod Hrvatskega bloka za vsako ceno ali preprečiti ali pa obrezuspešiti. V ta namen imajo režimovci tajne sestanke, h katerim imajo dostop najbolj zaupni njihovi pristaši, med njimi najzvesteši Pašićev zaupnik Ljuba Jovanović. Čeprav pa so ti sestanki tako tajni, vendar more vaš dopisnik javiti nekatere najvažnejše točke njihovega načrta.

Hrvatski blok naj se nenadoma prehit. Če pa se to ne posreči, se ima dohod napraviti neškodljiv. Radi tega je skleneno, da se imajo takoj sprejeti najvažnejši zakonski načrti z pospešenimi glasovanji v parlamentu. Med te zakonske načrte spada odškodninski, uradniški, invalidski in drugi zakoni, ki bi naj služili vladnim strankam za agitacijo. Ko bi bilo to gotovo, bi vlada takoj napovedala krizo in to še prej, predno bi prišel Hrvatski blok. Pašić bi v tem slučaju izjavil kroni, da je

kriza neizogibna, ker ni prave večine in zaupanja, vsled česar so potrebne nove volitve. Pašić z vso gotovostjo računa na to, da bo v tem slučaju ponovno dobil mandat za sestavo volivne vlade kot zastopnik najmočnejše stranke. Ko bi se enkrat sestala volivna vlada, bi se parlament ne sel več, vsled česar bi bil dohod Hrvatskega bloka brezpredmeten. Volitve pa bi razpisala Pašić in Pribičević, kadar bi bilo za nju ugodno, ker bi parlamenta ne bilo več skupaj. V tem smislu delujejo režimovci. Predsednik skupščine dr. Lukinić ima nalogo v tem smislu delovati tudi na dvoru. Danes se v kuluarjih parlamenta mnogo govori o tem načrtu Pašića in Pribičevića. Med pristaši Ljube Davidovića pa vlada trdno prepričanje, da mandata za sestavo volivne vlade ne bo dobil Pašić, marveč Davidović. Z ozirom na to je važno dejstvo, da je Davidović že dvakrat bil klican na dvor.

Belgrad, 17. nov. Današnje »Novosti« poročajo, da Radić tekom dveh ali treh dni pride v Belgrad, da konferira s srbskimi politikami.

Seja narodne skupščine.

PRIBIČEVIČEV TEROR.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine, ki se je otvorila ob 4. popoldne, je prišla na vrsto interpelacija poslanca Angjelića na ministra za prosveto Pribičevića, zakaj da se preganjajo hrvatski učitelji in učiteljice. — Minister Pribičević je odgovoril, da je premedil učitelje kar generalno, ker da so se izjavili za hrvatsko republiko in prirejali ovacije Radiću. Izjavil je, da je v to upravičen po ustavi. Vsled te izjave je nastal od strani opozicije vihar ogorčenja, poslanec Angjelić pa je klical Pribičeviću, da je prav s to izjavo dokazal, da ga vodijo ne

državni in narodni, ampak le strankarski razlogi. — Nato se je prešlo na dnevni red ter se je obravnaval zakon o vojni odškodnini. Proti sta govorila poslanca Djokić in Voja Lazić.

V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril poslanec dr. Gosar, ki je naglašal potrebo, da bodo deležni vojne odškodnine tudi tisti državljani, ki so izgubili svoje imetje pod italijansko okupacijo v zasedenem ozemlju. Po načelnem glasovanju se je vršila podrobna razprava, nakar je bil zakon o odškodninah sprejet s 153 proti 34 glasovom.

Seja finančnega odbora.

DOHODKI IN IZDATKI ZA AVGUST IN SEPTEMBER. — NAKUP HIŠ ZA OB-
LASTNO UPRAVO V MARIBORU USTAVLJEN. — VSI KREDITI SO IZCRPANI.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora se je najprej razpravljalo o davčnem zakonu. Opozicija je zahtevala, da se o tem načrtu ne sme razpravljati po skrajšanem postopanju, marveč da se ima vrniti zakonodajnemu odboru, nakar se ima predložiti plenumu narodne skupščine. Predlog opozicije je propadel s 7 proti 11 glasovom. Nato so prišli na vrsto razni krediti. Za zgradbo ljudskih šol v Srbiji, Bosni, Dalmaciji in Prekmurju se je dovolilo 6 milijonov Din. Za gimnazijo v Koprivnici se je dovolil kredit 500.000 Din. Za ceste v Bosni in Hercegovini se je določilo 450.000 Din. — Nato se je poročalo o dohodkih in izdatkih za avgust in september. Izdatkov je bilo 1 milijardo, 23 milijonov, 34 tisoč 923 Din in 24 par. Dohodkov je bilo 1 milijardo, 112 milijonov, 839 tisoč, 656 Din in 38 par. — Ostali krediti so se odklonili, ker se je konstatiralo, da so vsi krediti izčrpani.

REVIZIJA VODNIH KONCESIJ.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Danes je bila seja odbora za revizijo vodnih koncesij. Po daljši diskusiji je bilo sprejeto vladno stališče, da se imajo revidirati ne samo

koncesije, ki so bile dane po osvobojenju, ampak tudi prejšnje koncesije. Demokrat je in radikali so se zavzeli za to stališče, da morejo s podelitvami koncesij držati svoje pristaše.

Stranka Pašića in Pribičevića.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Danes popoldne so se sestali demokratje in radikali, da nadaljujejo pogajanja o delovnem programu vladne koalicije. Na seji se je pokazalo, da Pašić in Pribičević soglašata v vseh vprašanjih in da nastopajo njuni pristaši kot ena stranka. Ob protestu Ljube Davidovića je bilo sklenjeno, da naj tvorijo delovni program vlade ti-le zakoni: Zakon o vojni odškodnini, uradniški, invalidski zakon, zakon o zemljoradniškem kreditu, o agrarnih razmerah v Dalmaciji, zakon o pobijanju gladi, tiskovni zakon, zakon o izpremembah v zakonu o oblastvih, občinski zakon in zakon o neposrednih davkih. Ko se ti zakoni sprejmejo, bodo volitve. Zakon o neposrednih davkih in zakon o izpremembah v zakonu o oblastih se bosta v radikalnem in demokratskem klubu še enkrat prerešela in sicer na klubovih sejah v nedeljo. Pri glasovanju o zakonu o izpremembi zakona o oblastih bi moglo ponovno priti do velikih sporov, ker je znano, da zahteva Davidovićeve skupina v tem zakonu velike izpremembe.

Hudi očitki invalidov dr. Žerjavu.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) »Ratni invalid«, glasilo organizacije invalidov, že v dveh številkah ostro napada dr. Žerjava in ga imenuje izdajalca, ki se je diskvalificiral ne samo kot minister, ampak tudi kot navaden uradnik. List konstatira, da so se dr. Žerjav in zastopniki invalidov sporazumeli na zakonski predlog in da je dr. Žerjav ustmeno obetal, da bo ta predlog branil pred vlado in parlamentom. Sedaj pa je znano, da je dr. Žerjav svojo besedo požrl. Akcijski odbor invalidske organizacije je sklenil, da bo vodil proti dr. Žerjavu in vladni najostrejšo borbo. Sklenjeno je, da bodo invalidi zastavili vse svoje imetje in sredstva, da pride okrog 50.000 invalidov iz cele države v Belgrad, da stopijo tu v vidno borbo proti vladni in dr. Žerjavu.

Kako večina rešuje uradniški zakon.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora je pri debati o uradniškem zakonu stavil republikanec Gjonović predlog, da se rok začasne državne službe zmanjša od 3 let na eno leto. Zahteva tudi, naj se pojasni, kaj znači v členu 18. določba o obsegu vedenja uradnika. Zemljoradnik Jovanović predlaga, naj se rok začasne službe skrajša na 2 leti. Poslanec Vidanović predlaga dopolnilo k členu 12, da se ima zahtevati od kandidata za uradniško mesto imovinsko stanje, da se more kontrolirati, ali in koliko se je kdo v državni službi obogatil! Poslanec Vujičić zahteva, da se rok začasne službe skrajša na 1 leto. Predsednik odbora dr. Vujičićev predlog na glasovanje, ki je bil sprejet, čeprav je bil naperjen proti vladni. Pri glasovanju se sprejme § 12 z dopolnilom poslanca Vidanovića, § 13 pa po stilizaciji vladne predloge. — Minister za izenačenje zakonov Trifković nato izjavi, da bo vlada iz tega napravila vprašanje. Nato je Vujičić, ki je radikal, umaknil predlog, ki je povzročil toliko zmešnjave, v kateri vladni poslanci niso vedeli, zakaj so glasovali. Predsednik je nato izjavil, da Vujičićev predlog ni sprejet. Opozicija je burno protestirala proti temu, da se umika predlog, ki je že sprejet v glasovanju. Ker se predsednik ni udal, je celokupna opozicija sejo zapustila. Nato je večina glasovala mehanično dalje, dasi je mesto 35 poslancev ostalo samo 15. Vsled tega je tudi poslanec Magovčević protestiral proti takemu nemarnemu in lahkomišljenemu postopanju v tako važni stvari, kakor je ravno uradniški zakon, in je zapustil sejo. Kljub temu so vladinovei glasovali dalje o paragrafi uradniškega zakona, ne da bi jih količkaj pretresali in obračali pozornost na posamezne določbe.

Ratifikacija solunskega dogovora.

Belgrad, 17. nov. »Politikac« poroča iz Aten, da je grška zbornica ratificirala konvencijo z Jugoslavijo, tihoč se svedobne cone na Jugoslavijo v solunskem pristanišču.

Sestavljanje nemške vlade.

Berlin, 17. nov. (Izv.) Kekor poroča neka politična korespondenca, bo državni kanceler Cuno še danes poskusil sestaviti novo vlado. Kakor se čuje, namerava v svojo vlado prevzeti vse prejšnje ministre, iz-
vzemši poštne ministra Giesbertsa (Centrum), ki odstopa radi bolehnosti. Portfelj ministra za obnovo bi prevzel Hilffferding. Socialni demokratje zahtevajo za se še eno od prostih mest. Socialni demokrat Müller, ki je včeraj konferiral s kancelerjem Cuno, se je izrazil, da bi velike koalicije za sedaj soc. demokracija ne mogla prenesti.

Poincarejev ekspoz.

Pariz, 17. nov. (Izv.) Zbornica je danes razpravljala o interpelaciji glede vladne politike. Ministrski predsednik Poincaré je govoril o predstojenih sestankih z lordom Curzonom ter Mussolinijem. Izrazil je zagotovilo, da se bo med Anglijo, Francijo in Italijo še pred početkom orientalske konference v Lausanni doseglo popolno soglasje. Enako je izrekel prepričanje, da se bo isto soglasje doseglo tudi na konferenci v Bruslju. Med solšno napeto pozornostjo zbornice je razpravljaj Poincaré o vprašanju reparacij ter spomnil na razmere v času pred konferenco v Cannesu, omenjal velike načrte, ki so se sklenili tam, ter opozarjal na razgovore v Genovi.

Sultan je odpotoval.

Carigrad, 17. nov. (Izv.) Ko se je sultan s svojim sinom vkrcal na ladjo, je izjavil, da ne odstopa, ampak le odpotuje radi grozeče nevarnosti.

Neutrlna cona v Trakiji.

London, 17. nov. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja, da je lord Curzon usvojil predlog romun. vlade, da se postavi neutrlna cona med Bolgarijo in Turčijo pod protektorat Jugoslavije in Romunije.

Vse pod obtožbo.

Carigrad, 17. novembra. (Izv.) Narodna skupščina v Angori je sprejela predlog Kemal-paše, da se postavijo vsi sultanovi ministri in sultan sam pod obtožbo.

Angleško-francoski sporazum.

London, 17. novembra. (Izv.) Angleško-francoski sporazum je v toliko gotov, da pride lord Curzon v soboto v Pariz, kjer se bodo nadaljevala pogajanja glede orientalske konference.

Mussolini v senatu.

Rim, 17. nov. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je iz poslanske zbornice odšel v senat, kjer je istotako prečital svojo izjavo. Uvodoma je rekel med drugim: »Ne šele od danes, ampak že več let imam zavest, da tvorim senat eno izmed trdnih točk v narodu, da torej ni nepotrebna ustanova, kakor bi hotela to ugotoviti majhna demokracija temeljem svojih fantastičnih vidikov. Nasprotno smatram senat za državno moč, za državno rezervo, za potreben organ v svrhu pravičnega in trezne državne uprave.«

Nota antante Kitajski.

Pariz, 17. novembra. (Izv.) Predstavniki Zedinjenih držav, Anglije, Francije in Italije so izročili kitajski vladi noto, v kateri kategorično zahtevajo oprostitev 15 od kitajskih roparjev odvedenih evropejcev, ker bi bili sicer prisiljeni Kino proglašiti za roparsko državo.

BENEŠ IN MASARYK ČASTNA DOKTORJA.

Praga, 17. nov. (Izv.) Minister zunanjih zadev dr. Beneš je danes odpotoval v Strassbourg, da sprejme diplomu častnega doktorja strassbourškega vseučilišča. Noto odpotuje v Pariz skupno s predstojnikom čestne republike Masarykom, kjer bosta sprejeta častni doktorat pariške Sorbonne.

ALKOHOLNI DAVEK NA ČESKEM.

Praga, 17. nov. (Izv.) Alkoholni davek v Češkoslovaški bo znašal za prihodnje leto 496 milijonov čeških kron.

ČESKO-MAŽARSKA POGAJANJA.

Praga, 17. nov. (Izv.) Pogajanja med Čehi in Mažari teko povoljno in je upati na ugoden rezultat.

AFERA NOVAKOWSKI.

Praga, 17. nov. (Izv.) Ministrstvo za narodno obrambo je odstavilo v Bratislavi dva višja topniška poveljnika, ker sta zapletena v znano protidržavno afero.

ALKOHOLNA BORBA V AMERIKI.

Washington, 17. novembra. (Izv.) Z ozirom na izid zadnjih volitev pričakujejo, da bo predsednik Harding omilil alkoholno prepoved.

REPUBLIKA ČITA.

Moskva, 17. novembra. (Izv.) Republika Čita se je popolnoma združila s sovjetsko Rusijo. V skupni državni zastop bo odposlala čitska republika 15 zastopnikov.

Francoz o naših versko-političnih razmerah.

V Parizu je izšla brošura »Les Catholiques Yougoslaves et leurs présentes difficultés« — Jugoslovanski katoličani in njihove sedanje težave — izpod peresa g. E. Beaupina, tajnika katoliškega odbora francoskih prijateljev v inozemstvu. Uvodoma pravi pisatelj, da preživlja mlada jugoslovanska država jako nevarno dobo. Njene gospodarske težave, dasi so velike, niso najhujše. Mnogo škodljivejši za njeno ravnotežje so versko-politični boji, ki so jih zanetili demokratski centralisti, ki imajo oblast v rokah. Noto podaja pisatelj podatke o sestavi jugoslovanskega prebivalstva po veri in na kratko a izčrpo poroča, koliko deleža imajo katoliški Jugoslovani in posebej njihova požrtvovalna duhovščina na ohranitvi narodnosti tekom mnogoletne sužnosti in na končni združitvi v skupni narodni državi.

Potem prehaja pisatelj na notranje-politični razvoj v kraljevini Srbiji, Hrvaški in Slovencev in s tem na svoj gori označeni predmet. Z vsa stvarnostjo poroča o činih in odredbah režima, ki nosijo pečat protikatolištva, kakor tudi o obrambnih korakih katoliških krogov, predvsem poslancev Jugoslovanskega kluba in jugoslovanskih škofov. Tu se vrstijo prepovedi Marijinih kongregacij za sredelečnice v Bosni in Hercegovini, ukaz o vseljanih sokojskega duha v šole (pisatelj naveda dokaz, da je ta duh protiverski), nasilje nad katoliškimi šolami v Vojvodini z uveljavljanjem starega srbskega šolskega zakona — verouk se poverja laičkim močim, edini zasebni katoliški zavod za deklice se zatira, a za par sto židov se dovoljuje odprtitev posebne verske šole; sledi boj za ustavo, v katero hočejo demokraci spraviti drakonične določbe proti katoliški veroizpovedi — prepoved neposrednega obhajevanja s papežem in kancelaragraf; potem nova okrožnica za sokojsko propagando v šolah in nova prepoved Marijinih kongregacij za srednje šole (Otočaci); sledi posebno značilna odredba zagrebškega poverjenstva za javni pouk, ki proglašja pravoslavne praznike kot pouka proste dneve, dasi je Hrvatska s Slavonijo skoro izključno katoliška dežela, odpravlja pa praznovanje več velikih katoliških praznikov; norem naveda pisatelj, kako se izvaja avarna reforma z vsi trdoto nasproti posestvom katoliške cerkve, dočim se pravoslavni ne dotika in se celo skrajno priznanešljivo ravna nasproti mohamedancem; končno pisatelj natančno naveda, s kako neenako mero odmerja dohodke raznim veroizpovedim državni proračun.

Tako je sedaj naširši svet dobil vpogled v razmere, v katerih žive katoličani v Jugoslaviji. Ni naša krivda, da te razmere moderni, demokratični državi ne delajo časti.

Politične novice.

+ Vladni »boj« proti draginji. Dinar je na züriški borzi spet padel in sicer v enem dnevu od 2.23 na 2.16. Jasno je, da bo moral še naprej padati, ako bo sedanja nesposobna vlada s še bolj nesposobnim »prehranjevalnim« ministrom za socialno politiko dr. Žerjavom pobijala draginjo tako, kakor je začela. Plavšič je dinar dvignil, vladna gospodarska politika ga pa spet pobija, ker je za vodstvo resne gospodarske politike nesposobna. Njeni organi, kakor »Jutro«, žive od same demagogije. Zato se ne čudimo, ako so začele cene nekaterim predmetom zopet rasti. Sedanje uvozne in izvozne določbe bodo dinar še bolj potlačile in draginjo dvigale. Ako ni nobenega izvoza, nobena Plavšičeva finančna umetnost ne bo mogla dinarja stalno držati na doseženi višini, če bo pa splošno dovoljenje za izvoz živin in živine, bodo pa trpeli konsumenti. Zato bi morala najti tu vlada pravo mero, ki jo je zanačala po eni strani Kmetijska zveza, po drugi plati pa delavska poslanka Gostinčar in dr. Gosar. Tega pa »Jutro« absolutno ne razume, ker se razume samo na demagogijo in piše za kaline, ki še nikdar niso slišali besed narodno gospodarstvo. Zato je zapisalo včeraj — ne dvomimo, da iz »pekulativnih« namenov kake svoje protežirane firme — prosto izmišljeno laž, da ima »Gospodarska zveza« velikanske zaloge najraznovrstnejše robe, pa je ne more prodati, razven z veliko izgubo. Da bi ta raca začela, trdi, da ima to vest iz dobro informiranega kroga in da je »nepričakovan preokret prehranjevalne politike klerikalcev« o katerem se sanja samo »Jutro« — posledica pritiska interesov »Gospodarske

zveze«. Za take farbarije je pač primeren čas, ker v volivnih časih liberalci v izbiri izmišljotini, laži, pretiravanj in zavlanj in kar še vsebuje njihova volivna bisaga sredstev niso bili nikdar izbirčni. Zči se pa, da hoče s takimi noticami prikriti tudi dejstvo, da je vlada v vprašanju pobijanja draginje oziroma izvoza popolnoma izgubila glavo in je med sabo nevedna. Vsak od merodajnih ministrov — finančni, trgovinski in poljedelski — stoji na drugem stališču. »Jutro« minister Vseznal dr. Žerjav pa — menda iz previdnosti — nima nobenega.

+ Prince Jurij. Listi javljajo, da se je prince Jurij za stalno preselil v dvor. Tam bo stanoval, dokler ne odpotuje v Švico na zdravljenje. Prince Jurij bo v kratkem imenovan za polkovnika.

+ Dr. Korošec pod obtožbo. Pred 2 dnevi je prišla v Ljubljano deputacija treh velmož iz kamniškega okraja k pokrajinski upravi, kjer se je pritožila zaradi dr. Koroščeve »apofidžavnosti«, ki jo je bujo pokazal na nekem shodu v kamniškem okraju. Namestnik g. pokrajinskega namestnika g. dr. Baltić je deputacije jako ljubezljivo sprejel, ponudil vsakemu članu deputacije stol in cigarete vrste »makedonski specialitet«, dal je tudi vsakemu ognja, in pričakoval, kaj bodo gospodje povedali. Govorili je hotel g. Hočvar, posestnik iz Žej pri Mostah pri Kamniku pri Ljubljani pri Mostah, toda zaradi zgačljivosti »specialitete« v grlu mu beseda ni prav gladko tekla. G. dr. Baltić je iz posameznih besed presodil sam toliko, da gre pri celi zadevi za znani »hundertfirar«. Ker je pa dr. Korošec poslanec in se ga ne da tako lahko obsoditi, je g. dr. Baltić vso zadevo odstopil oddelku »Andrejka«, kjer so vpisali ime dr. Korošec v zlato knjigo z dostavkom »p. v.«.

+ Politične kombinacije. Belgrajski politiki so začeli po odhodu delegatov Hrvatskega bloka iz Belgrada resno računati z možnostjo, da bi mogla združena opozicija postati sedanji vladi resno nevarna. S Hrvatskim blokom združena opozicija bi štela po teh računih 187 poslancev, dočim razpolaga je radikali, Pribeževci, muslimani, desničarji in samostojni kmetiaci le s 160 poslanci. Vladni krogi na se tolažijo z okolnostjo, da bi la opozicija bila močna le v prvi fazi, namreč v dobi rušenja sedanje vlade, takoj pa bi znatno oslabela v pozitivnem delu, ko bi bilo treba sestaviti novo vlado. Toda že samo možnost prave faze, da namreč pade sedanja vlada, je dala raznim parlamentarnim skupinam popolnoma novega duha in jih je navedla s svežo živahnostjo.

+ Kdoji bo sprejeta službena pragmatika za državne namočence, je »Jutro« navedlo včeraj na zadnji strani. Menda leta 2130 in še k te letnici je pristavilo previdno vprašanje. To pot je »Jutro« enkrat nehoti povedalo resnico. Če bodo doblej vladali Pribeževci in Pašići, Žerjavi in Pucelj pa sekundirali.

+ Razkol v zemljoradniški stranki je dovršena stvar. Poslanec Avramović in bivši tehnik stranke Komadinić začneta že te dni izdati novo glasilo »Selac«.

+ Velitve na Litvanem. Pri zadnjih volitvah v litovski parlament je bilo izvoljenih 73 poslancev; krščansko-demokratski blok je dobil 38 poslancev, narodnosocialni 19, socialni demokratije 11, komunisti 5, židje 3 in Poljaki 2 poslance. Parlament je bil sklican na 13. november v Kovno.

+ Izjava Ismet-paše. Ismet-paša je zastopnik nove, moderne Turčije na orientalski konferenci. Takoj po svojem prihodu v Lausanno je prejel povabilo francoskega ministrskega predsednika Poincaréja, da pride v Pariz. Ismet-paša se je temu vabilu odzval. V Parizu je sprejel francoske častnike in jim dal na razpolago sledečo izjavo: »Nova Turčija ni samo v vojaškem oziru zmagovala, ampak je postala tudi »rod svebode. Turška demokracija je najpopolnejša na svetu. Turki so najbolj miroljuben narod, toda oni hočejo to, kar je njihovo.« — Z ozirom na »kapitulacije« je izjavil Ismet-paša, da od l. 1914 dalje ne obstoje več, današnja moderna Turčija pa sploh o tem vprašanju ne more sklepati, ker zanjo to vprašanje sploh več ne obstoji. Zavezniki se morajo zavedati, da imajo danes opraviti s čisto novo Turčijo, ki bo ustvarila moderno zakonodajo, opirajoč se pri tem na zakonik Napolconov.

Štaterske novice.

+ Zlati poroki dveh sester. V Brežicah ob Savi sta se 4. t. m. vršili zlati poroki dveh sester: Ane in Marije roj. Serbec. Obenem se je vršila tudi poroka hčerke ene izmed sester — Urške Ferenčak z Antonom Matjašič. Nevesta je bila več let prednica Marijine družbe in marljiva članica vseh naših organizacij. Bog daj srečo in še na mnoga leta!

+ Strašne številke tuberkuloze v Mariboru. Protituberkulozna liga v Mariboru je končala svoje statistično delo o razširjenju tuberkuloze v Mariboru, ter o slučajih umrljivosti na tuberkulozi. V večini teh slučajev je najti kot prvotni vzrok nezdrava stanovanja ozi. sedaj že četrto leto prenapolnjena stanovanja, ki so postala prava gnez-

dišča tuberkuloze, iz katerih se bolezen širi tudi po drugih hišah. Kakor na drugem mestu sporočamo, bo tozadevno podal svoj referat g. docent dr. Matko o priliki ustanovnega obnega zbora Mariborske Gradbene akcije. Že na podlagi teh podatkov g. docenta bo vlada primorana končno tudi nekaj večjega ukreniti, da se Maribor reši pred popolnim okuženjem tuberkuloze. En del te naloge vlada lahko reši takoj, ako podpira vsaj svoje nastavitvene, ki so se organizirali v stavbno združenje in ako sploh podpira sedaj ustanovljeno privatno Inicijativo Gradbene akcije.

+ Ustanovni občni zbor Mariborske gradbene akcije se vrši dne 18. t. m. ob 18. v kazinski dvorani. Na zboru bo med drugim poročal g. docent dr. Matko o razširjenju tuberkuloze po nezdravih stanovanjih v Mariboru.

+ Zaradi nenravnih zločinov nad šolaricami so pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah aretirali 50 letnega viničarja Kranerja.

+ Umrli je v Mariboru ga. Emilija Pavlič, vdova po pok. poštnem nadkontrolorju Francu Pavliču. N. v m. p.l

+ Zvišano občinsko doklado na vino v Mariboru je pokrajinska uprava potrdila. Dosedanja obč. doklada na vino se je s tem zvišala od 200 na 300 odstotkov.

+ Prvi ustanovni člani MGA. Kot prvi ustanovni član s 1000 Din je k mariborski gradbeni akciji pristopila Splošna stavbena družba z izjavo, da je pripravljena še nadalje se udeležiti na delovanju gradbene akcije. Kot drugi ustanovni član je pristopil Jugoslovanski Lloyd.

+ Ustanovitev mariborske gradbene akcije. V soboto dne 18. nov. 1922 ob 6. uri zvečer se vrši v kazinski dvorani ustanovni občni zbor Mariborske gradbene akcije.

Dnevne novice.

— Dragocen dar milanskih katoličanov papežu. Milanski verniki so poklonili sv. očetu Piju XI. dragoceno tiaro. Tiara je iz samega zlata; na vrhu je smaragd v velikosti jaleca, ki ga obdaja 27 smaragdov srednje velikosti in 215 manjših, dalje 327 rubinov, 79 večjih večjih in 1000 manjših diamantov ter 150 biserov.

— Hiše za mariborsko oblast. V raznih listih je bila afera glede nakupa Kokošinegovih hiš v svrhu mariborske oblasti že večkrat v razpravi, zlasti glede nakupne cene, ki znaša baje nad 6 milijonov. Visoke cene pojasnjuje belgrajška »Pravda« s tem, da znana provizija pri tej kupčiji — 650 tisoč kron, kar je prav lepa vsotica.

— Komitet ministara »za naoružanje«. Kakor hitro je bil dovoljen kredit v znesku 800 milijonov dinarjev za oboroževanje, so se v Belgradu pričele snovati razne »trgovske družbe« za »liferacijo«. Jasno je, da pri tem čednem poslu tudi ministri ne smejo zaostajati. Zato so tudi oni ustanovili »komitet ministara za naoružanje« ali bolje rečeno, »komitet ministara za zaradac«. Temu »komitetu« sta bili predloženi že dve »pudbi. Ena skupina ponudnikov ponuja državi vojaškega blaga za 16 milijonov dolarjev, druga pa za 12 milijonov dolarjev. V poučenih krogih trdijo, da sta obe »družbi« eno in isto: Če propade ponudba za 16 milijonov, bo držala druga za 12 milijonov. — Razni ljudje vedo povedati, da je član te družbe tudi g. minister Pucelj kot ponudnik za mesarske kije, ki so najmodernejše bojno orožje.

— Iz konzularne službe. Za svojega častnega konzula v Zagrebu je republika Chile imenovala gospoda Juro Matuliča-Zarinova.

— Državni cestarji. Gradbena direkcija razpisuje v namestitve 50 službenih mest državnih cestarjev. Interesente se opozarja na tozadevni razglas v »Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo« v števil. 118.

— Zakon o vvrstitvi gozdnih čuvajev v kategorijo slug objavlja ljubljanski »Ur. list« dne 17. t. m. Med sluge se uvrste gozdni čuvaji, ki služijo že najmanj dve leti. V službeno dobo se vštejejo gozdnim čuvajem vsa leta dosedanje službe.

— Čemu je agrarna reforma? Iz Bele Krajine nam poročajo: V Gradcu ima velika posestva z zelo obsežnimi gozdovi in graščino neki Kühnel, prieten gališki žid. To njegovo posestvo spada pod agrarno reformo in se ceni nad 80 milijonov kron. Ljudje v teh krajih nimajo ne go-
dov ne njiv, ker so večinoma potomci nekdanjih delavcev iz bivše tovarne v Gradcu, vsled česar so morali kupovati drva od Kühnela ter jemati njegove njive v najem. Jasno je, da se je ljudstvo razveselilo, ko je čulo po prevratu o agrarni reformi, ker je upalo, da dobi zaželjeno potrebno zemljo. Toda kakor stoji ta stvar pri nas, so ostali predpisi agrarne reforme samo na papirju. Kühnel se je bal agrarne reforme in je hotel celo posestvo prodati. Potegoval se je za to posestvo predvsem znani milijonar Mazelle, ki je bil — kajpada — za kratek čas tudi upravitelj tega posestva, ki je bilo stavljeno pod državno nadzorstvo. Ker Mazelle pri Kühnelu ni imel uspeha, se je začel od druge strani. V Belokrajino je prišel po prevratu Nemeš Hofman iz Češke, ki je pre-

vezel premogokop v Črnomlju, pa je s to akcijo pogorel. Hofman se je delal velikega čeha, pa je v resnici naš nacionalni nasprotnik. Ta se je spravil nad Kühnela in ga je pregovoril, da mu proda posestvo za 15 milijonov kron. Hofmann sam nima denarja, ima ga pa Mazelle in imajo ga drugi. Kühnelu se je pa le posvetilo in kupne pogodbe ni hotel podpisati. Šele na velik pritisk je to storil. To pogodbo bi pa moralo odobriti ministrstvo za agrarno reformo. Zabelo se je za kulisami pritiskati, da bi se pogodba potrdila. Prva instanca pogodbe ni odbila in torej ni branila interesov ljudstva. Vzlic temu pa, da pogodba še ni odobrena, je začel Hofmann gozdove sekati in je na posestvu absoluten gospodar. Mazelle seveda je prav židane volje. Ker so tu razširjene govorice, da je dal Mazelle, sedanjji župan v Gradcu, neka uradna potrdila županstva, da podkrepiti to pogodbo, bi bilo treba uradno doognati, kaj je na tem resnice. Zdej res ne vemo, čemu je agrarna reforma. Ali je samo zato, da se omogočajo špekulacije z nakupi posestev, ki spadajo pod agrarno reformo, ali pa da se pomaga ljudstvu? Morda bi mogel na to vprašanje dati odgovor g. minister za agrarno reformo.

— »Za koritce in pristranost« slove neki članek »Kmetijskega lista«, o katerem sem zvedel nekam pozno. Ta članek se deloma krije s člankom o nekem manevru v »Jutru«. Kot sodnik se čutim razvlečenega nad sumničjem, da bi se kaj takega zgodilo z mojo vednostjo in mojim prirojenjem — to pa iz enostavnega razloga, ker sem uverjen, da mi tega ni treba. Kolikor sem se mogel informirati v tem kratkem času, je vpiseg »Županske zveze« kot take izključen in bi se menda šlo k večjemu za nedovoljeno akcijo katerega posameznega njenega člana, katero pa sam kar najodločneje obojam. Mojo kvalifikacijo bodo pa tudi v bodoče izrekale le v to svrhu pristojne oblasti, katerim brezpogojno zaupam. Zadeva je za me končana. — Novo mesto, 16. nov. 1922. — Dr. Jos. Fischinger, deželni svetnik.

— Ministrske obljube. Minister za socialno (?) politiko je obljubil državnim nameščencem, da dobimo v najkrajšem času — prav gotovo pa še pred volitvami — pol zastoj moke, masti in drugih dobrih stvari cele vagone. Te mastne obljube me močno spominjajo na ono nemško:

»Wie er noch am Leb'n is gwen,
wams ihm nix z' fressen geb'n,
Wie er dann hin is gwen,
wams ihm ein Schüpp'l Heu eingeb'n;
damit die Leut' nit sagn können:
Von der Not war der Schimmel tot!
Poduradnik finančne kontrole, maksimiranec.

— Ne bodite sitni! Ali poznate mesto Dunaj? ... Dunaj, Dunaj — kje bi to bilo? A — vi mislite najbrž Wien! Da, da, to bo morda Dunaj! Toda tako smo pri nas imenovali Wien pred več sto leti, ko smo bili Slovenci še pod Avstrijo. Danes pa, ko smo že par stoletij izpod Avstrije, poznamo samo še Wien. Vsaj pisano je povsod tako. Če pa pišemo, moramo dosledno tudi govoriti: grem v Wien, prišel sem z Wiena. To je namreč pravično, da damo vsakemu, kar mu gre: Nemcu, kar je nemškega, Italijanu, kar je italijanskega! Kajti bodite prepričani, da na Dunaju — pardon! v Wenu in v Gradcu — ne, Grazu govore, da nam ljubezen za ljubezen vračajo: Fahrmar nach Ljubljana, nach Maribor, nach Celje, nach Ptuj. Dunajčani namreč in Gradčani — ne, Wienarji in Grazarji, pa tudi Triestarji in Goriziani so tako prijazni, da naše pravice kar za nami mečejo. — Sicer je pa najbolj jugoslovansko in drжавotvorno, če posnemamo brate Srbe in nekatere Hrvate, ki se vozijo mimo Ranna na Gurfelda čez Steinbrück na Veldes, v Roß in Radein. Slovenec namreč in Jugoslovani ni srečen, če ne — leži na trebuh!

— Kolo jugoslovanskih sester in Slov. kršč. žensko društvo. Vsem kršč. ženskim društvom na deželi, ki so se obrnili na naše tajništvo za informacije glede razmerja Slov. kršč. ženske zveze do Kola jugoslovanskih sester, odgovorjamo tem poatom na njihova vprašanja: 1. Slov. kršč. ženska zveza ni v nobeni zvezi s Kolom jugoslovanskih sester. 2. Slov. kršč. ženska zveza je centralna organizacija vsega kršč. ženskega žensstva cele Slovenije, Kolo pa je društvo na predneta (liberalnega) žensstva. 3. Kršč. misleče žensstvo v Ljubljani, ki je z ozirom na prvotni namen Kola nekaj časa v Kolu sodelovala, je iz Kola izstopilo, ker so se pokazale načelnih vprašanjih nepremostljive ovire skupno delovanje, pokazalo se je, da Kolo ni nadstrankarsko društvo, temveč organizacija s strankarskimi tendencami. 4. Kršč. misleče žensstvo naj se centralizira v Slov. kršč. ženski zvezi. — Predsedstvo Slov. kršč. ženske zveze.

— Sleprija pri vžigalicah. Stranke, ki kupujejo vžigalice osižeške tovarne »Drave« so oškodovane, ker je skoraj v vsaki katalizir samo polovica vžigalic z glavico vžigalne snovi, druga polovica pa obstoji iz

samih palčic brez iste. Vzorec tega pod kontrolo državnih monopolov stoječega blaga je na vpogled pri našem uredništvu. Ker so cene vžigalic zaradi povišanja monopolne pristojbine zelo poskočile, vprašamo upravo državnih monopolov, če obstoji morebiti kakšna tajna pogodba z dotično tovarno, da se na tak način dohodki tovarne »Drave« in uprave državnih monopolov povišajo.

— Na drž. žrebnarji na Selu pri Ljubljani je popolniti izpraznjeno mesto upravnika. Natančnejši podatki in pogoji so navedeni v Uradnem listu za Slovenijo.

— Tatvine na železnici. Polaj Tereziji iz Radeč je bilo dne 10. t. m. v vlaku med Mariborom in Zidanim mostom ukradenih 11.000 K in bankovec za 1000 rumunskih lejcev.

— Farska bisaga — počila. Prejeli smo: Saj ni čuda, ako je pa toliko časa natlačena s — praznoto. Pred mnogimi meseci smo se še drznili podeželski dušni pastirji ubijati podobne šale, danes nam že tudi to ne more več izvabiti smeha. Celega tričetrt leta sem se zanašal na zagotovljeno katehetsko remuneracijo, ki bi pri meni v celem znašala blizu 6000 K; računam sem, da bom imel novo čutev in nekaj najpotrebnejšega perila s tem zasiguranega. In če zadnje mesece pridejo vendarle zvišane doklade, bom mogel celo odrediti medtem narasle dolgove, družini izplačati zaostali zaslužek in se oskrbeti z drvmi za zimo. Kakor vsak prejšnji mesec, pa mi je tudi za november prinesel pismonoša (Bog mu žegnaj njegovo plačo, ki je precej višja od moje, čeprav i on težko izhaja!) 40 Din + 140 Din = 180 Din ali 720 kron mesečne župnikove plače z dokladami vred. K temu pristajem še za minul mesec prejete mašne stipendije po 400 K, — zanaprej jih nimam več, le za advent jih še upam nekaj dobiti; pogreba že nad četrt leta tu ni bilo — Bog vam ohrani vsem zdravje! — ter bi prišlo štolnine povprek na mesec okrog 100 kron. Ker moram svoje nadarbinsko posestvo v izmeri 5 oralov obdelovati s tujimi ljudmi in s tujo živino, bi morala moja plača tvoriti del obratne glavnice zanj. Mali vinograd mi je doslej oskrbel drugi del ter mi pomogel z največjo silo za »urjavo in obleko; vsled letošnje vinske krize odpade i ta rešilna bilka. Nad 20 let sem duhovnik, delal sem neumorno — a danes se brez redovnih obljub morem izročiti edino — divinae Providentiae. Sicer pa fin. minister že deli težke milijonske nagrade vsem mešetarjem, ki so mu pomagali pobasati dolarsko posojilo, in premišljevanje te časniške vesti naj menda bogato odškoduje bedne duhovnike. Če omenim, da imam tovariše — sobrate, ki že leta ne morejo več niti v Maribor, ker nimajo ne kolikaj dostojne obleke ne groša za vozino iz krajev, oddaljenih od železnice, mislim, da celotne slike nisem pokvaril...

— Požar v neapeljskem arzenalu. 11. t. m. popoldne je v neapeljskem arzenalu eksplodiral bencin in se goreč razlil po luki. Tri vojne ladje: »Marsala«, »Aquila« in »Russo« so bile več ali manj težko poškodovane. Skupnemu naporu gasilcev, vojaštva, karabinerjev in fašistov se je posrečilo, da so ogenj v nekaj urah pogasili.

— Škrlatica v Zagrebu se zelo širi. Dosedaj je 50 bolnikov.

— Odlikovanja. Funkcionarji »Zagrebačkog Zborac« Josip Ratković, dr. Oton Fraugeš in tovariši so odlikovani z redom Sv. Save tretjega oziroma četrtga in petega razreda.

— Menza zasebnih in bančnih uradnikov v Zagrebu daje kosilo za 1000 kron, kosilo in večerjo za 1500 kron. Za kosilo je juha, meso in prikuha, močnata jed in kruh, za večerjo mesna jed s prikuho in kruh.

— Iz Polhovca Grada na poročajo, da priredi tamkajšnja čebelarstva podružnica v nedeljo 19. t. m. popoldne čebelarsko veselico v gostilni pri Grašiču.

Za spomenik Davorinu Jenku. — Davorin Jenko, prezasluzni stvaritelj »Bože pravde«, danes himne naše svobodne domovine — počiva na pokopališču pri sv. Križu zapuščen in skoraj pozabljen. Brez znamenja in znaka narodne hvalečnosti je njegov grob. Naša dolžnost nam veva, da mu postavimo vsaj skromen nagrobni spomenik, da se oddolžimo spominu moža, ki je vse svoje delo in vso svojo ljubezen posvetil domovini. Zveza slov. pevskih zborov nabira v ta namen prispevke, katere bo izkazala v časopisju. Prispevke je pošiljati na naslov g. Ivana Dražila, blagajnika »Zveze«, mestni magistrat, Ljubljana.

— Na shod dobrodelnosti in treznosti, ki bo jutri v nedeljo, 19. t. m. v Unionu, se še enkrat vabite vsi, ki vam je na srcu dobrobit bližnjika in naroda. Razpored shoda: Ob 7. uri sv. maša s pridigo v cerkvi Jezusovega Srca. — Ob 9. začetek zborovanja: Pregled dobrodelnosti na Slovenskem. — Janko Hočevar: Česa nam še manjka. — Dr. A. Zdešar: Vera in dobrodelnost. — Gospa Leopoldina Dolenc: Zena in dobrodelnost. — Gdč. Minka Debeljak: Kako naj delajo dobrodelni odbori in odedki. — Dr. Fr. Walland: Najvažnejša panoga dobrodelnosti. — Dr. Matej Justin: Ne zastrupljajte se! — Ravnateljica Antonija Stupca: Kako delujemo za treznost. — Nadzornik Martin Humeč: Sadije v gošpodinjstvu in alkohol. — France Borc: Kako naj delajo naša društva za uravni prerod. — Zastopniki družb in društev naj se pri vstopu v dvorano prijavijo. Dobrodelnost in treznostna misel mora prešiniti vse krščansko čuteče ljudstvo!

— Pravilnik o ustroju generalnega izseljeniškega komisariata kraljevine SHS je izšel v Ljubljanskem »Uradnem Listu« dne 17. nov. 1922. Komisariat začne poslovanje dne 25. t. m. in ima začasno svoj sedež v Zagrebu. V kompetenco komisariata spadajo vse stvari, ki se kakorkoli tičejo izseljenikov in povratnikov (potni listi, potniške družbe itd.); podrejen je neposredno ministrstvu za socialno politiko.

— Zimski vozni red — knjižica. Ravnokar je izšel z odobrenjem ministrstva saobračaja zimski vozni red v knjižici z veljavnostjo od 1. novembra t. l. na 260 straneh. Obsega sedaj veljavni vozni red za celo Jugoslavijo (železnice, rečna in morská plovnost itd.) in vse direktne zveze z inozemstvom. Dobiva se na vseh večjih postajah in pri Inšpektoratu v Ljubljani, Licej soba 24, po 15 Din za izvod. Pri pisemnih naročilih naj se pošlje denar naprej.

— Vojni invalidi na shod! Zbralo se nas je nekaj težkih vojnih invalidov v Ljubljani ter odločilo, da se sestanemo v nedeljo, dne 19. t. m. ob 9. popoldne v gostilni pri Mraku, da se tam pogovorimo o naši invalidski stvari in težkih razmerah, kakor tudi o naši organizaciji. Niti na kraj pameti nam ni, da bi z našim sestankom ogrozili a politiko naravní razvoj invalidskega vprašanja. Demokraci so nas povabili za dne 5. t. m. hotele naše glasove za občinski svet, kar smo odklonili. To so vendar ugotovili vsi, ki so bili takrat navzoči. Potem ko so pa pogoreli demokrati pri Mraku, se je dvignil nevidljivi duh političnih aspiracij in žigosal naš vojne invalide. Vlačili so nas po dnevnem časopisu kakor cunje, misleč, da imajo samo oni pravico kritike v dnevnem življenju. Ker pa mi tega ne moremo prenašati, zlasti tega ne, da trobi v isti rog naša organizacija, to je centralni odbor, smo se odločili, da se prijateljski sestanemo in o stvari pogovorimo, da v bodoče preprečimo tako početje. Centrala nam hoče zamašiti jezike in nas poriniti demokratskemu režimu v žrelo. Tega mi ne naramo in ne želimo. Organizaciji hočemo to v krogu invalidov enkrat za vselej povedati. Povedati jej tudi hočemo, da mi ne razločujemo invalidov kot tudi njih trpljenja ne. Mi smo vsi enaki in enako obžalovanja vredni. Kritike nam pa nima pravice nihče, najmanj pa naša organizacija odrekati. Poslužujemo se takih sredstev ker smo prisiljeni. Razbijati organizacijo ali solidarno zavest invalidov, ki morajo biti organizirani, mi nečemo, pač pa to na prav zvit način delajo drugi, ki si utvarajo, da kot člani nimamo pravice do besede. Za nas velja demokratsko geslo: Pravica naj bo za vse enaka! — Invalidi, ne dajte se zbežati od nikogar, ker Vas ne kličejo politični načelniki, marveč invalidi, ki so z Vami skupaj trpeli in ki čutijo isto kar i Vi. Odzovite se vsi oni, ki čutite potrebo, da se o naši statuski stvari pogovorimo, ker nas zastopstvo v Ljubljani že dolgo časa v tej stvari ni poklicalo. — Proč z osebnostmi! Hočemo naše pravice! — V imenu težkih invalidov: Anton Jesih.

— Vojni red na progah sarajevske direkcije državnih železnic ostane neizpremenjen. Glasom obvestila Direkcije državnih železnic v Sarajevu tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici ostane sedanji vozni red na njenih progah, koji je stopil v veljavo 1. junija t. l. v celoti neizpremenjen tudi v zimski seziji 1922/23.

— Dunajski jedilnilist. »Grand Hotel«, dne 30. oktobra. Juha 4500, govedina s čebuljo omako in krompirjem 25.000, koštrunovo pleče s krompirjem 25.000, pleče od srne 28.000, pol piščanca 40.000, špinaca 5000, cmentalski sir 7.000, sladoled 7000, jabolčni štrudelj 7.000.

— Med mesarji. V belgrajski klavnici sta se sprla dva mlada mesarska pomočnika, pri čemer je 18letni Milosavljevič z mesarskim nožem zabodel svojega tovariša Radosavljeviča, ki je na mestu izdihnil.

— Jugoslovanski poslovni koledar za leto 1923 je pravkar izšel ter se ga dobi v papirni trgovini Ivan Gajšek, Ljubljana, sv. Petra cesta. Opozorjamo na tozadevni oglaš.

Ljubljanske volitve.

Med uslužbenci magistrata vre. Zivahno šušljanje se čuje s temnih magistratnih prostorov. Vse uga. Razumljivo, saj imajo magistratni uslužbenci interes na tem, kdo bo njihov bodoči gospodar in delodajalec. Komaj so se lansko leto otresli terorja par »višjih« gospodov, jih že hočejo nesesešarji zopet spraviti pod njihovo komando. A magistratni uslužbenci dobro vedo, kdo je bil njihov prijatelj v zadnjem obč. svetu, ne pozabijo zlepa, da je bil vodja NSS sedanji kandidat Tavčar le s' po orodje v rokah bivših magistratnih nadbogar in da so trpeli vsled tega tudi njegovi lastni pristaši, le spomnimo na mestno zastavljavnico. Moral je priti pritisk naše stranke, da se je udal. Navedli bi lahko še polno slučajev kot dokaz za upravičenost naše trditve, a magistratni uslužbenci to dobro vedo, zato je že danes odločeno v njihovih srcih, da gredo v boj za Peričevo listo, katere nositelj jamči, da dobe uslužbenci res gospodarja, ki bo imel smisel za njihovo gorje. Triler, Turk in Tavčar so že pokazali svojo barvo! Nesesešarji so izgubili tla med nami, stari in mladi liberalci pa še nikoli niso imeli našega zaupanja. — Glas magistratnega uslužbenca, ki se ne boji terorja.

Mestna hranilnica je denarno podjetje. To samo že pove, da je najobčutljivejša točka liberalcev in zadnji čas tudi narodnih socialistov, ker kjer gre za denar, tam jih povsod dobiš. Zato ni čuda, da so se ravno pri mestni hranilnici pokazali demokratje v vsej svoji pravi podobi in da so se v tej točki našli mahoma v objemu z narodnimi socialisti. Ko smo njihove manipulacije razkrili, so skušali odgovorjati. Ker bistveno niso mogli ovreči nobene naše trditve, so se borili za prazne besede in poskušajo s' laj javnost prevarati s trditvijo, da — mi molčimo na njihove odgovore. Mi pa pravimo: Ovrzite naše trditve v stvari, če morete!

Stara teta iz Knafljeve ulice, ki služi starinskim gospodom za glasilo in vedežvalko obenem, ve poročati, da so duhovščina z dr. Jegličem na čelu in vsi pridobitni sloji v klerikalni stranki proti temu, da se je LSL zvezala s komunisti. — Sedaj bi ta stara teta na običajno dolgočasen in pust način rada to mrvice servirala gospodom od Jadranske in Kreditne banke, da bi jim večerja bolj teknila. Škoda je le, da stara teta ni še razglasila, da se je vsa duhovščina zapisala »zajednici«. Veselje bi trajalo saj do 3. decembra. Ampak

takrat bodo stara teta in njeni kandidatje doživeli drug čudež, se bodo praskali za ušesi in se čudili, kako je to, da so tako na tleh. Za duhovščino, ki zanjo »Narode« nikdar ni imel druge besede kot »farc«, naj ti gospodje ne skrbje. Slovenska duhovščina je vedno šla ob strani slovenskega ljudstva in ga tudi sedaj ne bo izdala na ljubo blebetanju stare liberalne tete. »Pridobitni sloji« pa, ki jih reprezentirajo gospodje Jelačin ter upravni svetniki Jadranske in Kreditne banke, bodo tudi videli, kako nevarno se je bosti s klerikalnim zmajem. Le potrpljenje do 3. decembra. Razočaranje vam pride itak prezdoga.

Služaj ubitega g. Štritofa vkljub psovanju »Slov. Narod« še ni pojašnjen. Naša javnost, ljudje vseh strank, pa si žele pojasnila, kaj je s to zadevo. Saj ni prav nič prijeten občutek, če se Ljubljancem zamisli v položaj, da ga bodo lepega jutra našli na kakih stopnicah mrzlega in razbitega, o njegovih morilcih pa ne bo sledu. Naj bo »Slov. Narod« prepričan, da je v tem oziru z nami enakih misli cela Ljubljana, ki venomer govori o tem prečudnem slučaju. Da se je pa o tem začelo še bolj pogosto govoriti prav sedaj pred volitvami, to ni naša krivda. Mi smo to govorico le beležili. Tega nam »Slov. Narod« menda ne bo hotel braniti. Prav tako nam ne bo mogel zabraniti beležiti vest, da je neka ljubljanska dama od tistega usodnega večera dalje iz Ljubljane izginila ter se sedaj nahaja v inozemstvu. Govorica ve za vzrok njenega bega, ki ga ne beležimo, ker je to stvar sodnih aktov in ne naša. Kaj pa je v sodnih aktih, to je stvar sodišča. V tem oziru se pridružujemo mnenju »Jutra«, ki o tej zadevi pravi: Kdov bi dvomil o tem, kaj je v aktih, čemu je prosta pot, da vložijo po svojih poslancih interpelacijo. Za take stvari je posebno pripravljen poslanec Brandner, kateri sedaj lahko dobi pojasnila pri svojem tovarišu dr. Ravniharju, ki je bil takrat poverjenik za pravosodje, ko je bila sodna preiskava ustavljena. »Slov. Narod« naj tedaj ne psuje! Mi nismo natolcevali nikogar, izrekamo le željo vseh Ljubljancov, da se žalostna afeta pojasni. In za to gre!

Volivcem!

Skrinjica »Zveze delovnega ljudstva za občinske volitve dne 3. decembra t. l. je

druga — 2.!

Primorske novice.

p Tužna Istra. »Pučki Prijatelj« poroča, da je v Istri izginila vsaka javna varnost. Ob belem dnevu ustavljajo roparji na javnih cestah ljudi in z revolverjem v roki zahtevajo denar. Orožje sme nositi vsakdo, kdor se imenuje fašista; pošten domač človek pa ne dobi orožnega lista. Nasproti fašistom in takim, ki se skrivajo za tem naslovom, je ljudstvo popolnoma brez brambe. Trepeče pred njimi kakor nekaj pred bašibozuki ter se pred njimi ne upa braniti lastnega imetja. Dne 8. t. m. so prišli v Male Loče in v Hrušico mladi ljudje ter po hišah pobirali »prispevke za brezposelnec« po 10 lir. Kazali so bajonet in bombo, češ da so fašisti in da bodo vse pobili in požgali, ako se bo kdo branil dati zahtevani prispevek. »Pučki Prijatelj« pravi, da so dosedanja dejstva že zelo omajala prvotno nado, da bo z Mussolinijevo vlado prenehalo nasilje in bo zavladal red.

p Diktatura fašizma. Kljub vsem lepim okrožnicam in zatrdilom novega italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija se diktatura fašizma v praksi nadaljuje. Občinski zastopi, ki so jih fašisti ob preobratu prisilili na odstop, so ostali v rokah fašistovskih komisarjev, drugod so prisilili občine na poniževalne izjave — n. pr. občino Dekani v Istri, a sedaj so na vrsti Marezige. Nasilje nad občinami se nadaljuje; te dni je moral demisionirati komunistični občinski odbor v Ločniku, a 16. t. m. je končnoveljavno odstopil tudi gorški občinski svet. Še te dni so bili zastopniki večine »Gruppo d'Azzione«, v katerem so kakor znano tudi Slovenci, v Rimu, kjer so bili zelo prijazno sprejeti in so slišali toplo pohvalo za sodelovanje z drugorodnimi državljani; ko so pa prišli domov in dali razumeti, da ostane občinski zastop na svojem mestu, so napravili fašisti kratek proces. Pod njihovim pritiskom je škical podprefekt vse stranke, ki imajo svoje zastopnike v občinskem zastopu — razen Slovencev — in jim predložil v podpis izjavo, da zahteva dobrobit mesta in dežele, da dobi Gorica primernejše sestavljen občinski odbor, bodisi da se to doseže z novimi volitvami bodisi z odstopom večine sedanjega občinskega odbora. Podprefekt je dobil zahtevane podpise in popoldne ostavko večine. Fašizem počne torej še danes, kar hoče. Kmalu se mora pokazati, ali dela po navodilih in v sporazumu z vlado ali pa je tudi Mussolinijeva vlada kljub vsem krepkim besedam brez vsake avtoritete, kakor so bile dosedanje vlade.

Gospodarstvo.

g Izredni občni zbor zadružne zveze. Zadružna zveza v Ljubljani sklicuje dne 30. novembra 1922 ob 11. uri dopoldne v akademskem domu Miklošičeva cesta 5 izredno glavno skupščino. Dnevni red: 1. prememba pravil, 2. slučajnosti.

g Narodni gospodar. Ravnokar je izšla novembrska številka Narodnega Gospodarja, naše narodno-gospodarske revije, ki je glasilo »Zadružne zveze«. Vsebinska je sledeča: Dr. Basaj: Rezervni zaklad. Zanimiv slučaj iz zadružnega prava. Vsem drugam, ki bodo spremenile pravila v smislu čl. 262 fin. zak. za l. 1922-1923. Nove naredbe. Zadružništvo. Razno.

g Konsumentom bosanskega in slovenskega premoga. Glavna rudarska direkcija v Beogradu je obvestila tukajšnje trgovsko in obrtniško zbornico, da je minister za šume in rudokope z rešenjem z dne 25. oktobra 1922 P. Br. 8738 ukinil vsakršno izdajanje odobrenj za nabavo premoga iz bosanskih rudnikov, ker imajo le-ti zadostne zaloge okrog 3 tisoč vagonov. Konsumenti bosanskega premoga naj se obračajo v bodoče za nabavo dovoljenje na Glavno rudarsko direkcijo, ki pa bo dajala prednost tlobavim za promet (saobračaja).

Za vrtniški prenos naj se obračajo konsumenti naravnosti na upravo premogovnika Vrtnika. Za prenos iz slovenskih državnih premogovnikov pa na oddelek za prenos pri pokrajinski upravi za Slovenijo, kakor je bilo to doslej.

Zitni trg. Cene na novosadski produktivni borzi so bile sledeče: pšenica 14.80—15.00 K, oves 10.50 kron, ječmen 10.10 K, kromar 13.00 K, pšenična moka (št. 0) 21.50—22.00 K. — Tendence čvrsta.

g Predstavka Glavnega Zadružnega Saveza glede zakonskega načrta o neposrednih davkih. Glavni Zadružni Savez je 20. oktobra napravil na poljedelsko in finančno ministrstvo predstavko glede zakonskega načrta o neposrednih davkih, katerega je predložila anketa večina. Zakonski načrt gre za tem, da izenači vse direktne davke v državi. V zvezi s tem stremi ta načrt tudi za tem, da izenači vse posebne odredbe, ki se nanašajo na zadružništvo. Predstavka zahteva v glavnem, da novi zakon o direktnih davkih ne prejediceira posebnim odredbam, ki jih bo imel novi enotni zadružni zakon glede obdavčenja zadruge in da se ureditev obdavčenja zadruge popolnoma prepusti novemu zadružnemu zakonu. V tej zadevi je tudi Zadružna zveza napravila na imenovanj ministrstvu predstavko, v kateri se pridružuje zahtevam Glavnega Zadružnega Saveza. (Narodni Gospodar.)

g Vinski trg. Stagnacija, ki je pred trgovijo zavladala na vinskem trgu, traja še dalje in bo trajala še precej časa. Kvaliteta novega vina po večini ni dobra. Zato bo povpraševanje po starem vinu večje. Star ljutomerčan se prodaja po 28—44 K liter, nov po 16—20 K liter, star srijemčan po 20 do 28 K liter, vršačko vino, ki je zelo slabo, po 3 do 4 krome liter.

g Živilski semenj v Mariboru. Na zadnji živilski semenj dne 14. novembra se je prignalo: 2 bikla, 87 volov, 312 krav, 5 telet, 6 konj, skupaj 412 glav. Cene so napravim zadnjemu semnju zopet nekoliko padle. Debeli volji kg žive teže 28—32 K, poldebili volji 20—27 K, plemenski volji 20—27 K, bikli za klanje 20 K, klavne krave 18—24 K, plemenske krave 13—18 K, klobasnice 6—13 K, molzne krave 15—20 K, breje krave 15—20 K, mlada živina 15—28 K. Izredno nizke cene so dosegle krave klobasnice in sicer cene kakor so jih imele pred enim letom. Kupčija je bila vsled malega števila kupcev bolj srednja.

g Novo investicijsko posojilo v Českoslovaški. Kakor je izjavil češkoslovaški finančni minister Rašin stoji češkoslovaška neposredno pred najetjem novega investicijskega posojila v znesku 4 milijonov funtov šterlingov.

g Stanje papirnatega denarja v Nemčiji. Po izkazu nemške državne banke je bilo v Nemčiji dne 7. t. m. za 517.056.199.000.— mark papirnatega denarja v prometu.

g Povišanje obrestne mere nemške državne banke. Nemška državna banka je povišala obrestno mero menjilnemu reeskontu od 8—10 %, lombardnim posojilom pa od 9 na 11 %.

g Cene žitu v Budimpešti. V Budimpešti notira pšenica 10.300 o. K, rž. 8800—6900 o. K.

g Deficit italijanskih železnic. Letos znaša deficit italijanskih železnic 1290 milijonov lir, medtem, ko je bil predviden samo za 927 milj. lir.

g Zunanja trgovina Rumunije. Od 1. jan. do julija je znašal izvoz Rumunije za 2.865.684.000.— lejev. Žita in mlinskih produktov se je izvozilo za 454.405 ton, lesa za 260.431 ton, petroleja za 183.875 ton, goveje živine 75.414 komadov, prešičev 55.914 komadov, faje 8.122.119 komadov, vina 36.250 hl, soli 19.965 ton.

g Rusko zadružništvo. V l. 1865 je bila v Rusiji ustanovljena prva zadruza. V l. 1918 je bilo na Ruskem 56.268 raznih zadružnih organizacij, združenih v 888 zvezah. Te zveze je vodilo 10 vsruskih osrednjih zvez, ki so imele svoje središče v lastni zadružni banki, v Moskovski ljudski banki. — Potem, ko je doseglo rusko zadružništvo tak višek, pa je prišla revolucija, ki se je v kratkem času razvila v boljševizem in postala zapreka ruskega zadružništva: boljševiki so ubili rusko zadružništvo in so na svoj način uporabili njegovo ime, da maskirajo pred neinformirano Evropo razne svoje agencije in delegacije, ki grede za boljševikom dobro znanimi cilji, ki pa nimajo z ruskim zadružništvom nič skupnega.

BORZA.

Zagreb, 17. novembra 1922. Pešta 2.40—2.70, Berlin 0.92—1.12, Ljubljana 2.88—2.92, London 273.50—275.50, Newyork 61.0—62.0, Pariz 4.2850—4.2850, Praga 1.9850—2.0150, Dunaj 8.40—8.90, Zürich 11.30—11.40, Bukarešt 38.75—40.25, Sofija 40.75, Kristianija 11.40, Brüssel 3.9250, Kopenhagen 12.50, Amsterdam 24.44—24.56. — Valute: Mk 1.05, Lir 2.84, 2.88, funt str. 2.30—2.40, dolar 80.0—81.0, fr. frank 4.20, bel. K 1.9550—1.9850, n. a. K 8.45—8.95, av. frank 11.15—11.25, Lei 88.25—89.75. Zürich, 17. novembra 1922. Devize: Pešta 0.22 Berlin 0.0890, Italija 26.30, London 24.81,

Newyork 549.75, Pariz 87.90, Praga 17.35, Dunaj 0.0078, Bukarešt 3.50, Sofija 3.87, Zagreb 2.16, Varšava 0.0325, Holl 21375. — Valute: n. a. K 0.0075.

Kakšne skrbi ima naš magistrat.

Kakor da bi ne imeli nujnejših stvari in drugih skrbi, si beli vladni komisar glavo z novim imenovanjem ljubljanskih — ulic. Tako smo čitali v listih poziv, naj se sestavijo predlogi magistratu glede novih nazivov. Da ne bomo med zadnjimi, si dovoljujemo priti takoj z nekaterimi promptnimi in konkretnimi predlogi. Najprej predlagamo, da se ohranijo stare tradicije in trajne čistilnosti stare, takrat še bele Ljubljane. Zato ne sme izginiti staro in še vedno — vsaj v Ljubljani novo ime: B l a t n a v a s. Za tak naslov imamo ulice in cest na izbiro. Zato bi lahko kar več ulic tako krstili, le dodali bi jim zaporedne rimske številke I, II, III, IV ... itd. Ad infinitum! Nikakor ne sme izginiti tudi staro in lepodoneče ime »Krajca dolina«. Predlagamo, da se odslej tako nazove »Trg Tabor«; prejšnja Krajca dolina pa naj bi se imenovala morda »Jožeta Turka gasa«. Tudi »Kurja vas« ne sme ostati pod nohnim pogojem pozabljena. »Rakova pot« bi bila primerna tam kje v bližini jedeesarske trdnjave. — Za danes tohle pr predlogov. — Upamo namreč, da bo gospod vladni komisar velikodušno prepuštil imenovanje ulic prihodnjemu občinskemu svetu, ker to njega pravzaprav čisto nič ne briga. Če si pridobi kake posebne zasluge za Ljubljano, utegne tudi njega doleteti slava, da bo nosila njegovo ime kaka nova »ulica« na Mirju, če bo tam sploh kdaj kaka ulica. Kajti hiše stoje ondi tako, kakor da bi jih bil namerjal sam hudobni duh z vrha izanškega Krma.

Naj nam bo pa dovoljeno obrniti magistratovo pozornost na druge skrbi. Ubogi ljudje nimajo za zimo kuriva. Nabaviti si ga tudi ne morejo kot kapitalisti po cele vagone. Preskrbeti kurivo vsaj v malih množinah naj bo dolžnost magistratova. Ker pa morajo taki reveži zvoziti tistih par sto kil premoga domov samotěž, ostrgajte saj pri krajih ceste tako, da slabotne ženice in onemogli moški ne bodo obtičali v blatu.

Skrbite sploh za to, da bo red na cestah. Res da je to tudi dolžnost policije, a snajenje n. pr. spada le v magistratovo področje. Nova tablica na hiši prav nič ne odtehta estetike, če naletiš vsak hip na kupček raznih odpadkov, razbitega stekla, črepij itd. — Še tole: magistrat naj poskrbi, da se bo že vendar jenjalo brezumno dirjanje voz. Pretekli petek so ravno mestni vozniki za stavo dirjali sredi ostanka drevoreda na trgu Tabor. Za ped je manjkalo, da ni eden teh v dreveredu povozil stare ženice. — Red hočemo tudi v tem!

Star volilec ljubljanski.

Ljubljanske novice.

Ij Shod delavstva tobačne tovarne. Si-noči se je vršil v Mešnem domu shod delavstva tobačne tovarne. Dvorana je bila nabito polna. Shod je otvoril tov. Bezljaj. Delavec S l o s a r je razložil vzroke mizerne položaja, v katerem se nabaja delavstvo tobačne tovarne. Urednik S m o d e j je v svojem govoru ostro grajal nesocialno postopanje vlade, katere odmerja plače le po izsiljevalni moči uslužbenecv in ne po dejanski potrebi in pravičnosti. Govornika Svetek in Bernot sta pozivala delavstvo, da se v obrambo organizira vsak po svojem prepričanju. Soglasno so bile sprejete resolucije, v katerih je med drugim zahteva po predvojni plači v zdravi valuti z 10 o stotnim povzvišanjem.

Ij Ljudski oder. Danes v soboto ob pol- osmi uri zvečer se vrši skušnja za 3. in 4. dejanje A. Remčeve komedije »K i r k e z«. Vsi, so sprejeli vloge, naj pridejo točno! — Režiser Ivan Gruden.

Ij Predavanje Stolne prosvete je zopet prihodnji ponedeljek ob osmih zvečer v Rokodelskem domu. Snov predavanja vrlo zanimiva. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Ij Miklavžev večer Šentpeterskega Or-la bo tudi letos v veliki dvorani Uniona. Na to prireditve, ki bo največja te vrste, že sedaj opozarjamo.

Ij Vloga kibica igra zaspani »Sloven. Narod« in želi pregledati naše taroke. Nadležnemu kibicu povemo, da vse najboljše taroke hranimo in jih vržemo dne 3. decembra na volišču, zato bo brez dvoma napovedan pagat-ultimo dobila lista »Zveze delovnega ljudstva«.

Ij V nedeljo 19. t. m. v Rokodelski dom! Telo-vadna akademija orlovskega odseka Ljubljana, Rokodelski dom, se prične ob 7. uri zvečer in ima zelo bogat in zanimiv spored. Pri prireditvi igra godba na lok. Predprodaja vstopnic v nedeljo dopoldne v Rokodelskem domu, prvo nadstropje.

Ij Marijnetno gledališče v Mešnem domu. Na splošno željo se ponovi v nedeljo 19. t. m. ob 15. in 18. uri bajka »Kraljevič Rožencvet in princesa Lilijana«. Pred tem burka v enem dejanju »Pre-skušnjac«.

Društvo »Soča« vabi svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo na predavanje, ki se vrši v soboto, dne 18. t. m. v salonu »Pri Levcu. Predava višji šolski nadzornik gospod Josip Wester o temi:

»Dr. Alojzij Gradnik, slovenski poet«. — Začetek točno ob osmih in pol zvečer. Vstop prost. S šentjakobka prosveta. V nedeljo, dne 19. t. m. ob pol. osmih zvečer: »Kristusovo živ-ljenje in trpljenje« — naravne, žive slike. Vabimo! — V nedeljo, 26. nov. skioptično pre-davanje: Orlovski tabor v Brnu. Predaval bo g. Jernej Halner.

Ij Podoficirsko podporno društvo območja Dravske divizijske oblasti v Ljubljani priredi dne 30. novembra tek. leta v veliki dvorani hotela Union zabavni večer pod pokroviteljstvom koman-danta Dravske divizijske oblasti pukovnika g. Mil. J. Vučkovića. Sodeluje godba Dravske divizijske oblasti pod vodstvom g. dr. Josip Cerina. Vstop-nina 10 dinarjev za osebo. Začetek točno ob pol. dovelih. Čisti dobiček je namenjen za podporo pod-oficirskih družin. Vstop dovoljen samo vabljenim. Ako se komu ni dostavilo vabilo prosimo, da istega zahteva pri naredniku Sosliu v vojašnici Vojvode Mišića, objekt XIV. (preje belgijska vojašnica.

Obdor. Ij Akademiki jugofašisti. Ponoči 17. t. m. ob dveh so pridrveli mimo kavarne Izlaker, Judoška steza, akademiki, bilo jih je okoli 10. Eden izmed njih je vrgel kamen v okno kavarne, ki je pri-letel v notranje prostore. Natakareca je poklicala stražnika. Ta je odgovoril, da je slišal zbijanje ter je šel počasi za njimi. Jugofašisti bi se morali iti učiti manir k našemu delavstvu, ki brez akade-mične naobrazbe takih surovosti ne umanja.

Cerkveni vestnik.

MISIJSKO DELO V SPLITU.

Slovesna akademija v spomin blagopokojne grofice M. Ter. Ledóchowske.

Kljub temu, da je v Splitu veliko slabega, ven-dar bujno procvita zdravo versko življenje. Poseb-no skuša v zadnjem času razviti v vsakem oziru in na vseh poljih živahno delavnost, zato snuje razno-vrstne organizacije in ustanove s čisto katoliškim programom. Na prvem mestu omenjam: »Hrv. kat. nar. Savez«, središče cele katol. akcije (delovanja) v Dalmaciji; dalje organiz. žen: J. K. P. Z. D. »Danica«, orgaa. jug. katol. srednješol. dijakov; org. jug. kat. srednješol. dijačin; Jj K. A. D. »Pavlinov- vič«; nazadnja številne Marijine družbe in katoli-ška društva.

Tudi na naše misijone ne pozabljamo tu, in to je glavno in najidealnejše naše delo. Splitski kato-ličeni dobro vedo, da je najlepša naloga vseh kato-ličanov, da posvečajo kar največ skrbi ubogim bra-tom, ki še tavajo v temi brezversvta in poganstva. Na to častno in plemenito nalogo naj noben kato-ličan ne pozabi.

Pokojna gospa Mar. Terezija Ledóhowska ostane vsem katoličanom v spominu kot živ vzor vi-soke in plemenite žrtve za naše večne ideale. O pri-likli njene smrti je priredila skupina mladih ljudi v org. jug. kat. srednješol. dijaštva slovesno akademijo. Akademijo je otvoril s pozdravnim nagovorom P. F. in pozval cenjene poslušalce, da zakličejo dra-gi pokojnici: »Slava«! Po dobro uspeli deklamaciji tov. B. je B. R. izčrpano predaval o cilju in namenu Klaverjeve družbe, o neumornem delovanju blage pokojnice, in predstavil ji je vsem katoličanom kot najlepši vzor.

Sedila je slovesna predstava v enem dejanju »Pomagajmo Afriki«, ki sta jo nalašč za ta dan napisala Radica in Franulović. — Tako je tudi tu položen temelj tej vzvišeni akciji ravno v onih tež-kih dnevih, ko se je sveta duša plemenite pokojnice poslovila od nas.

c Moskva in mladeniška Marijina družba v Kri-žankah obaja v nedeljo dne 19. t. m. svoj drugi glavni družbeni praznik. Zjutraj ob 6. uri ima druž-ba sv. mašo in skupno sv. obhajilo, zvečer ob pol 7. uri pa slovesen shod z darovanjem za družbene po-trebe. Ker je v nedeljo v križevniški cerkvi celo-dnevno česčenje presv. R. T., in je ob 6. uri sklep-na pobožnost, se je pričetek družbenega shoda pre-ložil na pol 7. uro.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sobota, 18. novembra »PLOHA«. Izven. Nedelja, 19. novembra ob 3. popoldne »KROJA-CEK-JUNACEK«. Izven.

Ob 8. zvečer »JACK STRAW«. Izven. Ponedeljek, 20. novembra »PLOHA«. Red C. Torek, 21. novembra zaprto.

OPERA.

Sobota, 18. novembra »CARMEN«. Red E. Nedelja, 19. novembra »SEVILSKI BRIVEC«. Iz-ven.

Ponedeljek, 20. novembra zaprto.

Ada Poljakova — Madame Butterfly. Saj smo vedeli, da je vloga te nesrečne japonske pevke z glasbenega in mimičnega stališča ena najslajnejših, kar premore novejša opera; da je pa v njenih globi-nah skritega toliko čustvenega in glasb. bogastva, kakor ga je nasula pred nas ta večer Ada Poljakova s svojim divnim petjem, s svojo neverjetno do-vršeno živo igro — saj smo vsi popolnoma pozabili, da se dejanje ne razpleta v resnici, ampak na odru — tega nismo vedeli. Napetost je venomer rast-la in se je proti koncu tako stopnjevala, da je slišno (pravzaprav je bilo neslišno) vsakršno osebno živ-ljenje zastalo po vsem prostoru, vsa srca so odreve-nela v neki skupni otrploosti, kri je zastajala, ni ga bilo več giba, ne miga, samo živci so trepetali skoro v bolestinu napetosti in prijeten skupen vzdih se je dvignil iz tega enega, skupnega prevzetega srca in kot težko svinčeno krilo smrti je zaprhutalo nad na-mi in vse oči so se orosile in vsa srca so bila poplavljena s solzami.

Značaj njenega glasu je dražestna ljubkost, ki se kar iskri in blesti kot množica nanizanih biserov. In če rečemo, da je njenega glasu sam glas, da ni-kjer in nikdar ne moreš misliti na posamezen del pevskega organa, ko nas sicer tudi dobri pevci po-gosto k temu siliijo, smo morda izrekli največjo mož-no pohvalo. Da je pri takem stanju glas v vseh le-gah popolnoma izenačen, da povsod doni v isti bar-vi, da ob najvišje višine do najnižje globine povsod popolnoma enako zveni, da je enako — ali še bolj

izraziti in učinkujoč v najtišjem, tajnostnem šepetu kot polni, zmagojuči moči, ni treba dopovedovati, to naj pa le posebej povem, kako je nepopisno sladka, vonjav, omamen... In prožen in gibek, da vsako čustvo celo v najrahlnejših odtenkih takoj skozi nj zadrhti. Njena umetniška sila je tako velika, da je vse pevce za seboj potegnila, da se je vsakdo v res-nici potrudil, seveda vsi v znatni razdalji — preko tako velikih globeli tudi najboljša volja ne pomaga. Vendar pa je n. pr. Levor znatno bolj pel kot sicer in se v mnogocem krotil, prav tako je družabnika v duetu I. dej. pozlatila.

Dirigent Matačić se je znal z orkestrom veliki umetnici spretno podrediti; ne samo to! ampak je stremiljenje do viškov sijajno podpiral. Ko bi mogli tako izredno umetnico za stalno pridobiti! pevko, ki je menda edina, kar jih je doslej nastopalo v naši operi, da na svojo osebnost niti najrahljeje ni nam-ignila, ampak se je do popolne umetniške samo-pozabe odela v tragično osebnost nesrečne Japonke, pa je prav zato tudi njena osebnost tako ogromno rastla pred nami.

Prosveta.

pr Nova izdaja Dr. Pečjakove Katoliške etike je izšla pod naslovom »Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. Tretja knjiga: Življenje po ka-to-liški veri«. — Izpremembe so znane zaradi no-vega cerkvenega zakonika. Porabljeni so tudi skuš-nje s prvo izdajo. Le berila bo kdo pogrešal, dru-gače pa je vsebina celo bogatejša kot prej. Vsebinska ni izbrana le za šole, ampak je določena tudi po iz-meri, ki jo potrebujejo izobraženci glede na mno-golične nazore novega časa. — Knjigo je izdalo ka-tehiško društvo v Ljubljani. Ne more pa društvo prodajati posameznih izvodov, marveč nadrobno prodajo daje knjigarnam. Cena vezani knjigi 20 d. pr Kvariet Zika na Vrhniki. Prošlo nedeljo je v Rokodelskem domu koncertiral Zikov kvartet. Bil je to gotovo najlepši večer, kar smo jih kdaj pre-bili v tej dvorani. Beethovenov kvartet v F-duru, Bo-rodinov Nocturno in Scherzo in Dvořakov kvartet v F-duru so tvorili spored in od vseh teh je izzval največ navdušenja Borodinov Nocturno. Kako vpli-va prava umetnost na naše občinstvo, se razvidi iz tega, da še nikoli ni vladal tak mir v tej dvorani. Zikovci s svojimi koncerti po deželi, kamor zahaja ljudstvo vseh slojev, vršijo eminentno kulturno de-lo. Gotovo taki koncerti v majhnih dvorinah in pri-nizki vstopnini niso dobičkanosni, vendar se naši umetniki žrtvujejo, da ponese koncertno glasbo med najširše sloje. Na tak mislonski način dosedaj ni delal še noben izmed domačih umetnikov in kon-certnih udruženj, izzeta »Ljubljana« Soglasja želja vseh, ki so koncert poslušali, je, da jih kmalu zopet slišijo. Umetnikom je bil poklonjen tudi lep lavorjev venec.

pr Planinski koledar l. 1923. Uredil Ivan Koc-bek, založil Brunon Rotter v Mariboru, Krekova ul. št. 5. Tisk tiskarne sv. Cirila. Cena 6.50 Din; s po-što 7 Din.

pr Nove izdaje iz zaloge Klaverjeve družbe. »Mihu se je sanjal«, igra v enem dejanju za otro-ke. Cena 1 Din. — »Lakota v črni deželi«, igra v enem dejanju. Cena 2.50 Din. — »Klic božji«, igra v treh dejanjih. Cena 2.50 Din. — »Sv. Peter Kla-ver, apostol zamorcev«, životopis. Cena 2.50 Din. Starejše izdaje: »Umijmo zamorce«, igra v enem dejanju. Cena 1.25 Din. Naroča se pri Klaverjevi družbi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 3. Zgoraj ome-njene vprizoritve so obenem tudi jako poučne za ljudstvo in jih našim odrom posebno priporočamo. Vloge lahko sprejme tudi šolska mladina.

pr »Misijonski koledarek za mladino« s po-učno vsebino in sličkami. Zelo primerno za Miklav-ževo darilo. Cena komadu 1.25 Din. — Družba sv. P. Klaverja, Ljubljana, Miklošičeva c. št. 3.

Sinfonični koncert muzike dravske divizijske oblasti, pod vodstvom kapelnika dr. Josipa Ceri-na se vrši v ponedeljek 20. t. m. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Zato prosimo vse, da so par minut pred 8. uro na svojih sedežih. Koncert ima sledeči spored: I. Beethoven: Uvertura »Prometejeva stvar-sstva«, op. 43. A. Dvořak: Legende op. 59, št. 1, 2, 3, 4. Risto Savin: Suita iz baleta »Cajna punčika«, op. 26. I. Pri podzemskih boginjah. II. Svidenje. III. Pozdrav čajnih punčik. Tempo di menueto. IV. Marcia J. Brahms: »Sinfonija št. 4«, e-mol, op. 98. I. Allegro non troppo. II. Andante moderato. III. Allegro giocoso. IV. Allegro energico e passionato. — Vstopnice so v predprodaji v Matici knjigarni na Kongresnem trgu (poslopie Filharmonične druž.).

Glasbena Matica v Ljubljani praznuje letos 50 letnico svojega delovanja. Ta svoj jubilej hoče praznovati s celo vrsto koncertov in to ne le v Ljubljani, ampak po raznih večjih krajih širom Sloveni-je. Zato priredi tekom meseca decembra, januarja in februarja s svojim pevskim zborom vokalne kon-certe, na katerih se bodo proizvajale jugoslovanske umetne in narodne pesmi. Za enkrat pridejo v po-štev sledeči kraji: Brežice, Cernomelj, Jesenice, Hrast-nik, Kamnik, Kranj, Krško, Kočevje, Litija, Loga-tec, Maribor, Novo mesto, Ptuj, Radovljica, Ribnica, Skofja Loka, Trbovlje in Zagorje. Koncerti se vrše po določenem redu, ki bo sproti objavljen v dnev-nem časopisju ter z letaki v kraju samem, kakor tu-di v vsej bližnji okolici. Čas se je določil dogovorno z lokalnimi faktorji, ter se bodo vršili koncerti v zgodnjih dopoldanskih urah, tako, da je mogoče po-set tudi okolici posameznega kraja, kjer se vrši ta koncert. Vse glasbo ljubeče občinstvo opozarjamo na te koncerte. Podrobnosti se poizvedo lahko pri Glasbeni Matici v Ljubljani.

Umetnostno zgodovinsko društvo priredi v ne-deljo dne 19. t. m. izlet v graščino Bokalce pri Do-brovi. Udeleženci se zbere točno ob 2. popoldne pred palačo deželne vlade na Bleiweisovi cesti.

Turistika in sport.

Težkoatletična »sekcija S. K. »Jadrana« ima dne 18. t. m. ob 20. uri sestanek v gostilni pri Lo-zarju. Udeležba obvezna.

Obdor S. S. K. »Sparta« sklicuje za sredo, dne 29. t. m. izredni občni zbor, ki se vrši v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet«. — Vsi redni člani se opozarjajo, da brez klubove izkaznice nihče ne bo imel glasovalne pravice. Da se obdori.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 308 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Baro-metr v mm	Termo-metr v C	Relat. vlaž-nost v %	Vel. vetra v m/s	Temperat. v m/s
16. 11. 21 h	746	4.2	1.5	jasno	—
17. 11. 7 h	745.0	— 2	1.2	m	—
17. 11. 14 h	419	5.4	1.2	jasno	—

Dejniška glavica:
K 20.000.000—

TRGOVSKA BANKA D. D.

preje Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zaklad:
K 6.500.000—

PODRUŽNICE:

Novomesto, Rakek, Slovenjgradec

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: TRGOVSKA

Zdravnik za notranje
in otroške bolezni

dr. Anton BRECELJ

Ljubljana, Emonska cesta št. 20,
ima telefon št. 620.

Mizarskega pomočnika

poslenega, sprejem. Hrana in slano-
vanje v hiši. — Naslov pove upravn-
stvo »Slovenca« pod št. 4977.

Iščem popolnoma samostojno, izvežbano

PRODAJALCO

parne stroke za takoj ali za 1. januar.
M. TIČAR, Ljubljana, Šelenburgova ul. 1.

Dva pomočnika

za krojaško obrt sprejme Iv. ZVEZDA,
krojaški mojster, Jesenice, Gorenjsko.

Halo!

200.000 K POSOJILA

išče dobro idočo podjetje proti
visokim obrestim. — Ponudbe pod:
»SAVA« na upravo »Slovenca«.

HIŠA v sredini Ljubljane

priljubljena za trgovca, za 800.000
kron takoj naprodaj. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod šte. 4974.

Nova salonska OBLEKA

in črna obleka naprodaj. — Poizve
se: Kolizejska ul. 12, vila »Roza«.

Soliden gospod išče za takoj ali pozneje

mesечно 5000

proti dobri najemnici.

Ponudbe pod: »NUJNO« na anončno
družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana,
Kongresni trg šte. 3, I. nadst. 4962

Naprodaj je:

dvoje enonadstropnih HIŠ

z gospodarskim poslopjem (velika skladišča,
konjski hlevi), poleg tudi nekaj
vrtov. V eni hiši je lep, prostorna trgo-
vina kraj na periferiji Ljubljane, pro-
stori in pripraven za vsakršno obrt.
Cena zelo nizka. Dá se event. tudi v
najem. Naslov v upravi pod šte. 4762.

POZOR INDUSTRIJALCI!

V najkrajšem času razpolagam z ve-
likimi množicami

železo-manganove RUDE

katere vsebuje 40 do 50%

čistega mangana.

Interesenti naj se blagovolijo obrniti na:
I. PALJEVEC, Šmarjetni manga-
nov rudnik, KRANJ, Gorenjsko.

LEPA

enonadstropna HIŠA

z velikim vrtom, na zračnem kraju, v
mestu Ljubljana, naprodaj. — Naslov pri
upravi »Slovenca« pod šte. 5. — Sta-
novanje prosilo. 4899

NAZNANILO.

Cen. občinstvu vliudno naznanjam, da
v soboto, dne 18. novem-
bra t. l. že prej obstoječo

podružnico mesnice

na Rimski cesti šte. 21.

Odrta bo tudi popoldne od 17. do 19.
ure. Vsako soboto je v krvi KLO-
BASE. — Za obilen obisk se priporoča

ANDREJ MARČAN.

Kolesa

avtomobili, deli in oprema
pnevmatika

na drobno
na debelo

J. Gorec,

Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 41.

Lastne garaže in delavnice.

Premog in cement

stalno na razpolago pri tvrdki:

H. Petrič, Ljubljana,

Dunajska cesta šte. 33, skladišče
»BALKAN«, 4919

STAVBENE PARCELE

v najlepši legi in nekaj novih in
starih oken ima naprodaj JOSIP

TRBUČ, GLINCE 37. 4863

Caslihi duhovščini vliudno nazna-
njam, da sem

premestil svojo delavnico

iz Topol v MENGEŠ

ter se najlopleje priporočam za

nadaljanja cenjena naročila.

FRAN JENKO,

izdelovatelj orgel in harmonijev,
Mengeš šte. 104.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO:

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850

se priporoča za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

lep, suh

krompir

prodaja

„Gospodarska zveza Ljubljana“

po K 5-40 za kg.

Istotam oddamo tudi večjo ko-
ličino pet litrskih

belih kozarcev

po K 30— za komad

Absolvent trg. visoke šole

veš hruščine, italijanske, grške,
nemške in deloma tudi angle-
ške, ISČE PRIMERNE SLUŽBE. —
Nastop takoj ali pozneje. Cenene
ponudbe pod »SLOVENEČ IZ REKE«
na upravnishvo »Slovenca«.

Blaga za prevleko divanov in drugih pri-
št. a v valit iz tori, dila raz lica platne in jute

za tapetike, sadlarje itd. priporoča tvrdki:

A. & E. Škraberné Ljubljana

Mestni trg 10

VEHIKA ZA LOGA

klobukov in slamnikov

se dobi pri

FRANC CERAR

tovarnar v Stobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari

klobuki in slamniki v po-
pravilo pri KOVAČEVIČ

i TRSAN v LJUBLJANI,

Prešernova ulica št. 5

Sprejemanje v sredo.

Loga v Celju, Gosposka ulica 4

Paprne sponke

— TIGER —

Trgovet

Industrijalet — Pismo

zahteva te v pisarnih trgovinah samo

izdelke domače tvrdke

TIGER d. o. o. z. LJUBLJANA

Gradbeno podjetje

ing. Đukić in drug

Ljubljana, Beberičeva ulica 20.

se priporoča za vsa v to

stroko spada oča dela.

PERILO

za dame, gospode in otroke

po znižanih cenah pri

A. SINKOVIC nasl. K. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg šte. 19.

Cen. občinstvu priporočam svetovno

znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opreman za ročno in obrtno

raho ter v vseh poslovanjih dele, igle

za vse sisteme. Edino le pri

JOS P PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7

Poduk v vezanju

brezplačen. Isto

tam garancija, srajce,

kravate, porobse ne za

sivlje, krojače,

cevjarje sedar-

e, gumo zlice,

nož na veliko

in malo. Več-

letna garancija.

Cene najnižje.

DRVA

oddaja vsako množino. — Rezanje

drv z motornim obratom. LUDVIG

ILERSIC, za riškovcu, za prejšnjo

belgijsko vojašnico. 4385

—

—

—

Na Bledu je naprodaj

hotel „Evropa“

s 30 kompletno opremljenimi sobami ter

opremljenimi restavracijskimi prostori,

nadalje tudi vila s 3 sobami, kuhinjo,

priliskami in parkom. Pojasnila daje

Kendova grajska uprava na Bledu.

Tovarna

Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica 4

Barva vsakovrsne obloge :: Ke-

mično čisti oblike :: Svetlostka

ovratnike, zapestnice in srajce

Podružnice: MARIBOR (Gospodsk

ulica 38), NOVO MESTO (Glavni

trg), KOČEVJE šte. 39 ::

PERJE

vsak čas, po najnižjih cenah, pri

E. VAJDA,

IZVOZ divjačine in perutnine,

ČAKOVEC, Medjimurja,

JUGOSLAVIJA. — Brzjav: VAJDA, Ča-

kovec. — Telefon šte. 59.

Valjčni mlin
Kuralt Josip, Domžale

Prodaja pšenično moko, strobe in sploh vse mlevske iz-
delke po najnižjih cenah. — Naslov za pisma in brzjav:
4944

»URA« T. JOSIE.

Za trgovce, uradnike, notarje, odvetnike, zasebnike in sploh za

vsakogar prepotrebni in zelo priljubljeni

Jugoslovanski poslovni koledar za leto 1923.

IV. letnik, v obliki trdo vezane knjige 17 × 24 cm

je ravnokar izšel

Dobi in naroča se ga v papirni trgovini

IVAN GAJSEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.

Cena za 1 izvod 20 Din, po pošti 1 Din 25 par več. Pri naročilu

najmanj 10 kom. pošline prosto. Trgovci imajo običajen popust.

Ker je naklada omejena, se priporoča takojšnje naročilo.

Priporoča se

PREOBLIKOVALNICA

klobukov za dame in gospode

BARBORIC-ZAVRSAN, Ljubljana, Mestni trg 7.

IGNAC ŽARGI „Pri nizki ceni“.
Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Priporoča veliko zalogo raznega perila,

posebno zimskih potrebščin, jopic, srajce,

hlače, rokavice, otroških vol. oblek, kapice itd.

po znižanih cenah.

Ustanovlje o 18 9.

Ustanovljeno 1879

MEDNA-TRANSPORTI

RODNI EMIL EICHHORN

Brod n/S.

Brzjav: Eichhorn.

Bos. Brod.

Telefon 49.

Hiša z dobro vpeljeno trgovino,
v sredini prometnega mesta Slovenije,
z vsem ali brez inventarja, je takoj na

prodaj. — Stanovanje v hiši, vodovod

in električna razsvetljava. — Naslov pove upravnishvo

»Slovenca« pod šte. 4906.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem, da je danes zve-
čer, po dolgi mučni bolezni, naš ljubi soprog in
skrbni oče, gospod

Jožef Zupančič

mesar in posestnik

previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu za-
spal. — Pogreb bo v soboto ob pol 4. uri po-
poldne iz deželne bolnice k Sv. Križu.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 16. novembra 1922.

Ivana Zupančič, Milka, Ivica, Jožica, Tonček,
soproga. otroci.

JUGOSLOVANSKA BANKA d. d.

MENJALNICA v LJUBLJANI, Kolodvorska ulica šte. 26.

Dejn. glav. K 200.000.000.

Centrala v Osje: u.

Rezerve K 50.000.000

Podr.: Beograd, Brod na Savi, Crikva, Ica, Karlovec, Novi, Novi Sad, Daljak, Subotica, Vrnjačkin, Vukovar, Zagreb.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantneje. — Obrestuje vloge na
brzotokne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri. — Telef. 593

Stroji
za
obdelovanje lesa

Turbine
transmisije

armature
sesalke
zvonovi

Strojne tovarne in livarne d. d.
Ljubljana

Klaviroje

pianine, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. — Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glash. instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. — Altonz Breznik, b. uč. Glash. Mal., Ljubljana, Kongresni trg 15

„TITANIT“ D. D.

ZAGREB, KAZUJANICEV TRG 6, I.

Tovarnica: MAHIČNO pri KARLOVCU.

Proizvaja: pod kontrolo Ministra vojne in mornarice.

„TITANIT“ eksplozivna sigurnost v jakosti dinamita. S „TITANIT“ je mesto podkopa takoj pristopno. Ker „TITANIT“ ne povzroči nikakih zastrupljivih plinov.

Naročila se izvrše hitro, od 20 kg naprej v vsaki množini. Naročilu je treba priložiti dovolilnico pristojne politične oblasti prve stopnje. Dovolilnico Komande IV. armijske oblasti v Zagrebu proti naplačani monopolni taksi, preskrbi na željo naročnika, društvo. Za monopolno takso plača se za vsak kg K 16— (šestnajst kron za kilogram) brez razlike, jeli naročnik rudokop ali kako drugo podjetje. Kapsule in štapine dobavljamo po naročilu in prejemu dovoljenja pristojne oblasti in to prvovredni proizvod po tovarni cenah. Veliko zalogo imamo stalno v Zagrebu in v Karlovcu — Mahično.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega LIKERA je nepopisen užitek! Priporočamo: COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe. PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA V. MORPURGO, Split.

Zastopnik: Adolf Kordiz, Ljubljana, Beethovenova ulica št. 9.

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Prenovljevanje in popravilo
GRAMOFONOV

in drugih godbenih strojev izvršuje strokovno in ceno delavnica za precizno mehaniko

A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ul. 5. — Dobijo se posamez. deli.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno poverjeni stavbeni inž. in mestni stavbenik
LJUBLJANA, GRAD. ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev! — Projektiranje!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporočajo svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
in sprehajalnih palic.
Popravila točno in solidno!

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **5 1/2 %** brez odbitka rentnega in obrestujejo po **5 1/2 %** invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 %**

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 %**

Potniki v Ameriko pozor!

United American Lines Inc.

prevažajo potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:
Hamburga—Southamptona in Cherbourg v New-York.
Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

Simon Kmetec

zastopnik za Slovenijo

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

R. RANZINGER LJUBLJANA

Cesta na j. št. 7-9.

Spedicija, podjetje za prevažanje pohištva, skladišče, podjetje za prevažanje blaga južne železnice.

SLAVENSKA BANKA d. d.

Podružnica
LJUBLJANA

preje Jugoslovanska Union-banka

ZAGREB

BEOGRAD

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Budapest: Balkan Bank r. t.

Afilacije:

Split: Jugoslovanska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve 200.000.000 K.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Zahtevajte

Zahtevajte

„Medicinal konjak“

z znamko Alko-modri križec in najfinejše krem likerje!

„Alko“ Ljubljana-Kolizej.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu).

Brzjavke: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in št. 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vredn. papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.